

Pedagogika – bp4005

Úvodní přednáška

Přednášky:

Vladimír Jůva

Semináře:

PhDr. Tereza Možná, Ph.D.

Požadavky k ukončení předmětu pedagogika

1. Aktivní účast a splněná docházka na seminářích
2. Výběr tématu a data prezentace na úvodním semináři
3. Zpracování prezentace a její zaslání na mail vyučujícímu
4. Finální úprava prezentace a vložení do odevzdávárny
5. Vystoupení se schválenou prezentací na semináři
6. Písemný test
7. Ústní zkouška – viz okruhy IS

Pedagogika – informační zdroje

- PRŮCHA, J. *Přehled pedagogiky : úvod do studia oboru*. 4., aktualizované vydání. Praha: Portál, 2015.
- PRŮCHA, J. *Moderní pedagogika*. 6. vyd. Praha: Portál, 2017.
- PRŮCHA, J. (Ed.). *Pedagogická encyklopedie*. Praha : Portál, 2009.
- PRŮCHA, J.; WALTEROVÁ, E.; MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. 7., aktual. a rozš. vyd. Praha : Portál, 2013.
- JŮVA, V. *Základy pedagogiky pro doplňující pedagogické studium*. Brno: Paido, 2001.
- GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2010.
- Aktuální informace v časopisech a na webových stránkách: *Pedagogika, Pedagogická orientace, ...*, MŠMT, Národní pedagogický institut České republiky – www.npi.cz

Pedagogika – vymezení a význam

- Pedagogika = **sociální věda** (+ **výzkum**)
- **Vznik termínu** – antická řečtina – *paidagógos* (otrok doprovázející chlapce do školy)
- **Pedagogika** = věda o permanentní edukaci (= výchově a vzdělávání)
- **Edukace** – původ antická latina – *educatio* (vedení vpřed, výchova, vzdělávání)
- **Pedagogika zkoumá** vývoj, systém a realizaci edukace
- Edukace provází člověka celý život → pedagogika → **význam pro všechny**, především pro **sociální profese**

Pojetí edukace

1. **Platón** (427–347 př. Kr.)

Filozof (pedagog) – zakladatel

Akademie = aténská vědecká a vzdělávací instituce – filozofická škola

Paidea (viz Mýtus o jeskyni v dialogu *Ústava*):

- obrácení
- osvobození
- vedení
- vzdělávání
- 5 – poslání

Pojetí edukace

2. Edukace a socializace

edukace – hodnotově pozitivně zaměřená

(sociální opora – vztah v prostředí)

socializace –

proces společenského začleňování –

hodnotově indiferentní

(patologická socializace – pak resocializace)

Pojetí edukace

3. Hodnotové orientace edukace

a) antika – ATÉNY – **kalokagathia**

(krása a dobro) = gymnastická + múzická výchova

b) novověk – **autentická a svobodná osobnost**

(východisko Rousseau – konec 18. století ⇒ současnost

Všeobecná deklarace lidských práv 1948

a ***Úmluva o právech dítěte*** – OSN 1989)

c) **současnost** – předchozí + **zdravá osobnost** – fyzicky, psychicky, sociálně

Pojetí edukace

4. Edukace a rozvoj jedince

Rozvoj jedince determinují (určují):

- **dědičnost** (biologické východisko organismu)
- **prostředí** (materiální a sociální) – působí převážně bezděčně
- **edukace (výchova)** – působí **záměrně**

Pojetí edukace

- **Edukace** (výchova v širokém pojetí, výchova a vzdělávání) = záměrné působení na rozvoj jedince (pomoc jedinci) s cílem dosáhnout pozitivních změn v jeho rozvoji
- **Edukace = procesy řízeného učení**
- **Učení** = psychický aktivní a tvořivý proces (permanentní) – probíhá v jednotě tělesných a duševních předpokladů, je klíčový v adaptaci člověka, rozšiřuje jeho možnosti